

KMETOVALEC

Glasiło Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu.
Člani Kmetijske družbe dobivajo list
brezplačno. Cena listu za nečlane
20 Din, za inozemstvo 80 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din.
Uredništvo in upravnništvo je v
Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3.
Urejuje Viljem Rohman.

Štev 8.

V Ljubljani, 30. aprila 1929.

XLVI.

VSEBINA: Izvoz in žigosanje jajc v Švici. — Poskusi z esparzeto. — Konserviranje zelene krme. — Nekalivost koruze. — Slaba kalivost krompirja. — Domači sir. — Kajeenje proti slani. — Pomladansko škropljenje sadnega drevja pred cvetenjem. — Precepljanje šmarnice v mariborski oblasti. — O prehrani perutnine. — Umetna kokla. — Vinski sejm v Novem mestu. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Nedeljska predavanja in tečajji. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Družbene vesti. — Uradne vesti. — Inserati.

Izvoz in žigosanje jajc v Švici.

Jajca so eden naših najvažnejših izvoznih predmetov. Letno izvozimo za več ko pol milijarde dinarjev tega blaga, tako da zavzema okrog 7% vsega našega izvoza! Ena teh glavnih držav, v katere uvažamo, je Švica. L. 1927. smo izvozili v Švico 7.8 milijona kg jajc, kar predstavlja okroglo **150 milijonov Din**, lani pa 6 milijonov kg v vrednosti **115 milijonov Din**. Zelo velik del tega izvoza odpade na Slovenijo. V zadnjem času pa se je začel v Švici od strani tamošnje kmetijske organizacije močan pokret, ki bi utegnil naši trgovini povzročiti znatno škodo. Organizirani švicarski kmetovalci v glavnem zahtevajo sledeče: 1. Kredite iz državnih sredstev švicarskim kmetovalcem za povečanje in izboljšanje domačega perutninarstva in domače produkcije jajc. 2. Povišanje uvozne carine na jajca od 15 frankov (okroglo 160 Din) na 60 frankov (okroglo 640 Din) za 100 kg brutto. 3. Žigosanje inozemskih jajc, preden blago pasira švicarsko državno mejo.

Prvo zahtevo je „veliki narodni svet“ v Bernu baje že sprejel. Na ta način bi se vsekakor utegnila povečati domača produkcija, kar bi imelo za posledico zmanjšanje uvoza. O drugi in tretji zahtevi švicarskih kmetovalcev odločitev do tega trenutka še ni padla. Kolikor se je moglo izvedeti, so se vprašani po veliki večini izrekli proti povišanju uvozne carine in proti žigosanju inozemskega pridelka, medtem ko so vsi pozdravili stremljenje, izraženo v prvi zahtevi, da se s pomočjo državnih denarnih sredstev poveča domača produkcija perutnine in jajc.

Štirikratno povišanje uvozne carine bi bilo enako popolni prepovedi uvoza jajc, oziroma bi za švicarske konsumente podražilo jajca vsaj za pol dinarja pri komadu. Pri švicarskih konsumentih se je zaradi tega pojavila velika razburjenost in bi se moglo smatrati, da je zahteva za povišanje uvozne carine na jajca že odpravljena in da ostane pri dosedanji uvozni carini.

Glede žigosanja jajc so se pojavile znatne ovire. Predvsem se misli, da temu nasprotujejo mednarodne trgovinske pogodbe. Žigosanje pomeni oviranje uvoza preko določb sklenjenih pogodb in se smatra, da se take „nove“ ovire ne bi smele ustvarjati brez sporazuma.

Zveza švicarskih uvoznikov jajc je predlagala, naj se žigosajo samo jajca domače produkcije, kakor v Nemčiji in na Danskem, medtem ko so kmetovalci zahtevali žigosanje inozemskega blaga, in sicer tako, da se žigosanje izvrši že v inozemstvu. Vlada v Bernu skuša najti kompromis v tem, da bi se odredilo žigosanje domačega in tujega blaga, toda tako, da se tuje blago žigosa v Švici, **preden se izroči prometu**. Mislijo namreč, da bi tako postopanje končno zopet prišlo v dobro švicarskim kmetovalcem, ker bi domače blago lahko vedno prišlo na trg v bolj svežem stanju, kakor pa inozemstvo. To bi bilo tudi na korist konsumentom, ki naravno dajejo prednost svežjemu pridelku.

Vprašanje se torej še vedno študira; a dolžnost naših producentov in izvoznikov je, da pazno sledijo pokretu v Švici, prav tako v drugih državah, ki razpravljajo o tem vprašanju.

Poskusi z esparzeto.

Rastline, ki smo jih tekom časa k nam vpeljali, so se deloma obnesle, deloma pa ne. Spominjam le na krompir in na ameriške trte, ki so nam pripomogle obnoviti naše vinograde. Razne druge rastline, ki smo jih skušali udomaćiti, pa niso uspele, tako n. pr. fižol soja, sahalinski dresenj, gabez itd. Poskusi, ki smo jih delali z njimi, se niso obnesli. Deloma jim ni ugajalo tukašnje podnebje, deloma pa niso upravičevale naših pričakovanj s svojimi manjvrednimi pridelki.

Kot krmska rastlina se priporoča **esparzeta**, imenovana tudi španska ali turška detelja. Ta rastlina je trepežna in daje po dve košnji, izmed katerih je pa

Čitajte in shranjujte „Kmetovalca“!

le prva košnja izdatna. Krma sama je prav tečna in jo živina rada žre.

Pri nas imamo mnogo kraškega sveta s tanko zemljo in kamnito podlago. Ravnotako imamo mnogo leg, ki so suhe in s tako plitvo zemljo, da ne uspeva na njih ne domača detelja in ne lucerna. Krško polje s tanko gornjo in prodnato spodnjo plastjo spada tudi sem. Take lege kaže obsejati z esparzeto, in sicer s samo ali pa pomešano s francosko pahovko. Tudi esparzeta ne bo delala čudežev po takih legah ali vendar nam bo **veliko več** vrgla kakor druge detelje in trave in bo trajala po 5 do 10 let in tudi dlje.

Sl. 19. Esparzeta.

Vredno in potrebno je, da delamo po takih krajih, kjer so bolj suhe in plitve lege in kjer so kraška tla in je apnenec doma, vsaj **poskuse z esparzeto**, da se na lastne oči prepričamo, koliko velja po takih legah. Tudi po plitvih prodnatih tleh, kjer ne uspeva ne domača detelja in ne lucerna, je esparzeta na mestu, da povečamo krmski pridelek. Ponekod jo sejejo za 2 leti skupno z domačo

Sl. 20. Seme esparzete, povečano petkrat, a) neizluščeno, b) izluščeno.

deteljo, da je pridelek domače detelje bolj varen in bolj izdaten. Esparzeta dela globoke korenine, ki se zajedo med kamenje in v razpoke skal. Poznamo jo po bledordecem cvetju, ki se razvije v pokončnih grozdih, in po drobnem pernatem listju. (Glej sl. 19.) Njeno seme tiči v stročkih, ki imajo na površju zobčaste robove (sl. 20.). V trgovini se dobi izluščeno in neizluščeno seme. Izluščeno seme hitreje izkali in se danes bolj priporoča kakor neizluščeno. Za 1 ha je treba 50—60 kg izluščenega semena, a neizluščenega pa trikrat do štirikrat toliko. Neizluščeno seme počasi kali in potrebuje 2 do 3 tedne za to, dočim izluščeno seme že v 5 dnevih izkali. Velika prednost izluščenega semena je tudi v tem, da se da dobro očistiti, kar je v tem primeru zelo važno. Neizluščeno seme je zmeraj več ali manj plevelno.

R.

Konserviranje zelene krme.

Če hočemo pozimi dosti mleka, ni boljše klaje, kakor je ensilirana zelena kuruza, ki jo imenujemo nakratko „silaža“. To je najboljši način za konserviranje zelene krme, naj si bo kuruza ali pa drugih krmil. Za napravo silaže je treba neprodirnih, visokim kadem podobno zgrajenih stolpov, v katere se zrezana zelena kuruza nameče, plastoma poravna

in tako stlači, da se ves zrak iztisne. Še sočna krma se v teh silo-stolpih ugreje in nekoliko okisa in daje prav priljubljeno hrano molznim kravam, ki po taki klaji molzejo kakor ob zeleni paši.

Take stolpe za konserviranje zelene krme gradi v naši državi tvrdka „lila“ (glej zadaj insekt). Pripravlja se pa taka silaža iz zelene kuruze, ki prihaja se najbolj v postev, pa tudi iz zelene rži, detelje, trave, grasice. Važno je, da se pri žitnih rastlinah, ki imajo votle bilke, iztisne ves zrak, kar lahko dosežemo z rezanjem na slamoreznici in aobrim stlačenjem in stiskanjem.

Za silažo pridelujejo v Ameriki najbolj kuruza, ki jo sejejo že od pomladi naprej. Kuruza daje bogate pridelke in lahko prebavno, okusno krmo, ki prijetno diši in ki jo živina prav dobro izkoristi in do zadnjega požre. Ker ima zelena kuruza premalo beljakovin v sebi, je prav, da ji primešamo nekoliko močnih krmil ali lucerne ali pa domače detelje. To storimo tudi na ta način, da dodamo že v silo nekaj lucerne ali domače detelje.

Za napravo silaže rabijo v Ameriki in drugod predvsem kuruza, ki je znana z imenom „konjski zob“. Dobra je pa tudi navadna ali domača kuruza. V ugodnih razmerah se lahko pridelja do 500 q zelene kuruze skupaj z zelenimi storži, če jo sejemo dosti narazen in če jo silimo, ko nastavi že storže, kakor delajo v Ameriki. Storži imajo 63% prebavnih hranilnih snovi, koruzovna pa le 37%. Najboljši čas za košnjo silo-kuruze je dva tedna preden dozori. V Ameriki sejejo zeleno kuruza v vrste, ki so po 60 cm narazen, v vrstah samih pa po 15 cm. Za naše malo-posestnike kaže delati te vrste bližje skupaj, kakih 40 cm narazen.

Za zrezanje (razsekanje) zelene kuruze rabijo v Ameriki posebne stroje, ki jih v naši državi razpošilja Ifla-Silo družba in s katerim se obenem napolnjuje silo. Zrežemo pa kuruza kvečjemu 1½ cm na dolgo in gledamo, da so vsi koti dobro zadelani in zatlačeni. Če bi bila koruzovna preveč pozorela ali osušena, jo kaže nekoliko ovlažiti. Po mrazu prizadeto kuruza je takoj kositi in vložiti. Silo zapiramo zgoraj s pokrovom, lahko tudi s pritiskom s pomočjo Ifla-preše ali stiskalnice. Po 12 dneh se lahko začne s krmljenjem silaže. Na dan je dajemo po 15 kg, lahko pa tudi do 30 kg in več. Silažo lahko mešamo tudi z rezanico slame in močnih krmil.

— r —

Nekalivost kuruze.

Na našo prošnjo, da nam poročajo člani o uspehih, ki jih imajo s poskusnim kalenjem kuruze, smo prejeli več odgovorov, iz katerih sledi, da je kuruza po nekaterih krajih v resnici tako trpela, da je izgubila svojo kalivost. Slabe uspehe so pokazali poskusi v Mariboru. Pri dveh poskusih sploh ni kalila, pri drugih dveh se je pokazal le 46% in 49% kalivosti. V Krapjem pri Ljutomeru je bilo uspeha le 9%, v Rašici pri Zidanem mostu le 18%, vsi drugi poročevalci pa so imeli ugodne uspehe pri teh poskusih in jim je kuruza kalila z 90 do 100%, dasiravno je bila spravljena ob najhujšem mrazu po koruznjakih ali pa v storžih pod streho. Kjer je kuruza slabo kaliva, bo treba gostejše setve ali pa boljšega semena.

Slaba kalivost krompirja.

Kakor se glase poročila, kaže krompir po nekaterih krajih slabo kalivost, tudi tak krompir, ki je na videz popolnoma zdrav in ni trpel zaradi pozebe. Vzrok temu pojavu ni dognan, utegne biti pa le ta, da krompir ni lani dobro dozorel ali pa da je ozebel in da trpi vsled tega njegova kalivost. Lahko, da sta temu kriva oba navedena vzroka. Krompir, ki ni do danes pogljal svojih kali, je tako sumljiv, da ga skoraj ni varno saditi, ker se nam sicer lahko zgodi, da ostane njiva prazna. Opozarjamo na to naše poljedelce in jim svetujemo, da sade le tak krompir, ki ima žive oči; poznamo jih na tem da se oživljajo in začenjajo poganjati.

Domači sir.

Često se lahko opazi kmetovalca, ki je prišel slučajno v mesto, da gre v trgovino in si kupi za par dinarjev sira za kosilo, da, čisto ga ponese tudi domov. Pri tem pa morda doma prodaja mleko za smešno nizko ceno, ali ga pri pomanjkanju odjemalcev daje celo svinjam. Vsak kmetovalec si lahko sam napravi prav dober sir, morda boljšega, kakor ga dobi v trgovini. Res da je sirjenje umetnost, ali naprava enostavnega domačega sira je prav preprosta. Naj sledi kratko navodilo za napravo prav dobrega domačega sira.

Določeno množino svežega, sladkega mleka segrejemo v čistem, pločevinastem in emajliranem loncu ali drugi primerni posodi na 35° C. Da moremo meriti toploto, potrebujemo toplomer; najboljši je mlekarski toplomer, katerega dobimo za 15 Din v vsaki drogeriji ali podobni trgovini in katerega itak čisto rabimo v gospodinjstvu. V čaši mlečne vode raztopimo potrebno količino sirišča ter je primešamo mleku, segretemu kakor omenjeno. Sirišče dobimo za mal denar pri Kmetijski družbi. Ker pa je na odmerjeno količino mleka vedno primešati tudi odmerjeno količino sirišča in ker se v kmečkih hišah navadno siri iz malih količin mleka, je najbolje kupiti sirišče v tabletah; danes že dobimo tablete za 5 l mleka in te so za kmečke potrebe najprilavnejše. Ko smo primešali mleku sirišča, pustimo stati 40 minut, pri čemur pa moramo paziti, da ostane toplota stalno 35° C.

Ko se je mleko usirilo, razrežemo sir navzdolž in povprek z lesenim nožem, nato ga pa s sirarsko harfo, trnačem ali velikimi lesenim vilicami dobro razmešamo in zdrobimo na približno velikost žitnih zrn. Nato stresemo sir na že pripravljen čist platnen prt, pogrnjen čez kako posodo; dočim ostane sir na prtu, odteče sirotka skozi prt v podstavljeno posodo. Ko je sirotka odtekla, vložimo sir, zaviti v prt, v posebna oblikovala. Najboljša oblikovala so valjci (valjasti vbodi) iz pocinkane pločevine, 7 cm visoki in 15 cm v premeru, s precej gostimi luknjicami po celem obodu za odtek sirotke. Uporabljajo se sicer tudi glinasta oblikovala, ki pa niso primerna, ker vpijajo sirotko in se tudi sirotka iz njih ne more dobro izcejati. Tako pločevinasto oblikovalo nam napravi vsak klepar za par dinarjev.

V tem oblikovalu moramo sedaj sir stiskati 6 do 8 ur tako, da položimo čez sir v prtčiču najprej v oblikovalo lepo prilagajočo desko in na to uteže;

začnemo z 1 kg, vsako uro potem previjemo sir v nov, čist, suh prtčič, ga obrnemo in položimo za 1 kg uteži več; po 7 urah bo torej na sir težilo 8 kg; v 8 urah je stiskanje končano. Ta teža je računana za 1 kg sira, oziroma za sir iz približno 10 l mleka. Za večje sire vzamemo sorazmerno več, odnosno za manjše sorazmerno manj uteži.

Po končanem stiskanju položimo sir v zračno klet na kako primerno polico in ga pustimo 12 ur ležati; nato ga pričnemo soliti. Solimo ga na ta način, da gornjo stran sira potrosimo s čisto soljo. Nato ga zavijemo v čist platnen in v slani vodi (na 1 liter vode 20 dkg soli) namočen prtčič in ga položimo zopet na polico; to storimo vsakih 24 ur, ter vsakokrat sir obrnemo in namažemo s soljo drugo stran sira. V 8—14 dneh je na ta način soljenje končano. Ako pa si hočemo to soljenje prihraniti, osolimo že mleko, še preden smo je usirili; v tem slučaju damo na vsakih 10 litrov mleka 3 dkg, oziroma na 1 liter mleka 3 g soli.

Po končanem soljenju, oziroma, ako smo solili že mleko, po končanem stiskanju mora sir zoreti. To zorenje se vrši najbolje v bolj vlažni kleti. Sir je lahko ovit v prtčič ali pa tudi gol. Vsekakor na je treba sir tekom zorenja večkrat obračati, najbolje vsak dan, ter češče umiti s slano vodo. Po 5—8 tednih je tudi zorenje končano in sir je stem gotov.

Kakor iz gornjega razvidno, je naprava domačega sira prav enostavna. Razen oblikovala in toplomera ni treba nobene posebne priprave, primeren lonec, lesen nož in vilice ter platnene prtčice imamo itak v vsakem gospodinjstvu. Oblikovalo in toplomer si moramo nabaviti le enkrat, pa to nas vse skupaj ne stane niti 30 Din. Sirišče moramo pač vedno kupovati, ali tudi to je prav poceni, ker tableta za 5 litrov mleka stane le pol dinarja. Izdatki so torej malenkostni, delo enostavno in ako se sirjenje udomači v naših kmetijskih gospodarstvih, bodo gospodinjstva dostikrat rešene skrbi, kaj bi bilo dati delavcem in družini za malo južino ali malico.

Približno dobimo iz 10 litrov kravjega ali 5 litrov ovčjega mleka 1 kg sira.

Mleko lahko tudi prej posnamemo in šele iz posnetega mleka napravimo sir, ki bo tudi dober, dasi seveda slabši kakor iz neposnetega. Naprava sira iz posnetega mleka pride v poštev v prvi vrsti za one kmetovalce, ki posnemajo mleko s posnemalniki in delajo iz smetane maslo; ti na ta način mleko res popolnoma izkoristijo.

Seveda ne bo vsak takoj pri prvem poskusu napravil prvovrstnega sira, vendar zato ni treba obupati, ker nekaj vaje je tudi tukaj treba. Glavno pa je paziti, da ni mleko kislo, da je pravilna toplota (35° C) mleka, paziti nadalje na zadostno stiskanje in na največjo snago in čistočo potrebnega orodja. Po kratki vaji in morda par ponesrečenih poskusih bo sirjenje vsakemu igrača. **Inž. Dolinar.**

Kajenje proti slani.

Že v marčni številki tega lista sem omenil, da nas utegnejo letos poleg zimskih zalotiti tudi prav občutni pomladanski mrazovi ter nam uničiti vse mlade poganjke in zarod na trtah kakortudi cvetje na drevju. Poslednje se deloma že dogaja, trta pa

je temu zlu izpostavljena najbolj v drugi polovici aprila in v prvi polovici maja.

Tega se v drugi polovici aprila za letos ni bati zaradi splošno zakešnenega poganjanja, drugače pa se zna zasukati v maju, ko bo tudi trta že odgnala in pokazala svoj zarod. — Čez dan je sicer še dokaj solnčno in gorko, jutra in večeri, oziroma noči so pa precej hladne, ker so visoki hribi še vedno s snegom pokriti; ta prav počasi kopni, a ob dolinskem deževnem vremenu po dolinah nam hribe nanovo zasneži. Le ena slana ob jutru pri takem vremenu, pa je na mah vsa letina izgubljena.

Letos bo treba pravočasno skrbeti, da se trtje obvaruje pred tako pozebo, to tem bolj, ker je trtje že pozimi ponekod mnogo trpelo in so tudi stranska očesa pozebla.

Za obvarovanje trt pred spomladno pozebo imamo razna sredstva, ki se dajo le v malem, t. j. pri posameznih rastlinah z uspehom uporabljati, n. pr. pokrivanje s papirjem, slamo itd. V velikem se poslužujemo edinele kajenja z zažiganjem snovi.

Povzročajo veliko gostega dima, kakor so: šota, sen, preperela vlažna slama, trava in listje, oziroma preperle trske in drugi lesni odpadki, katran, petrolej, oljate stvari in slično.

V največ primerih se poslužujemo prvoimenovanih navadnih pripomočkov, ker so ti najcenejši in povsod doma in ker ni z njimi zvezana nikaka nevarnost glede ognja, a ustrezajo vsem zahtevam.

Kajenje se mora pravočasno in skupno izvršiti. S posameznim kajenjem, to je, da le posamezniki tu pa tam kadijo, je uspeh malenkosten; odvisen je od lege dotičnega vinograda. Da splošno in pravilno kadimo, se morajo prizadete občine za to zavzeti in morajo kajenje organizirati.

V ta namen moramo že sedaj nanositi primeren material na male kupčke in na razna mesta, spodaj in ob straneh vinogradov, sadovnjakov, ter zjutraj pred solnčnim vzhodom, v jasnih in mrzlih nočeh, pa tudi ponoči, te kupčke zažgati, da se vzdigne gost dim čez vse gorice in da kot megla pokriva nasade dotlej, da se solnce že visoko dvigne in ozračje zadostno ogreje.

Če potegne veter od nasprotne strani, da dim prehitro odganja z vrha nasadov, potem je treba tem bolj kuriti vrhnje kupčke, da leze dim odzgoraj nizdol.

Fr. Gombač.

Pomladansko škropljenje sadnega drevja pred cvetjem.

Poleg gnojenja je **škropljenje drevja** najvažnejše opravilo, ki ga mora napreden sadjar redno in točno, leto za letom tudi spomladi vršiti, ko začne drevje brsteti.

Za škropljenje sadnega drevja uporabljamo ista sredstva kakor pri škropljenju vinske trte. Raztopina modre galice in apna je najboljše sredstvo za zatiranje glivičnih bolezni na sadnem drevju. Tako zatiramo že desetletja sem **škr lup** ali **fuzikladij** in druge bolezni na jablanah, hruškah itd. s to raztopino. Škr lup in razni paleži, ki napadejo zelene dele sadnega drevja, se pri nas vedno bolj razširjajo, zlasti na plemenitejših sortah. Od škr lupa napadeno drevje se spozna po tem, da postanejo listi pegasti, pa tudi

plodovi postanejo krastavi in celo razpokajo. Dalje opazujemo še druge glivične bolezni, n. pr. rjo na listih hrušk, črešenj, marelicah, potem kodravost na breskvah, luknjičavost na češpljah, končno tudi monilijo ali gnilobo itd. Vse te bolezni zatiramo le s pravočasnimi in večkratnim pomladanskim škropljenjem z raztopino modre galice in apna, in sicer v **prvič že preden začne drevje brsteti**.

Sadjarju pa dela še vedno težkoče pravilna prava modre galice. Če hočemo galico hitro raztopiti, moramo vzeti gorko vodo. Na en škaaf, z vsebino 10 litrov, vzamemo 20 dkg stolčene modre galice in 30 dkg apna. Tako si napravimo za prvo škropljenje 2% raztopino. Galico in apno je pa vsako zase raztopiti. Pravilno je, da primešamo galico med raztopljeno apno in ne narobe, kakor se pri nas dogaja. Preden začnemo škropiti, preizkusimo z belim fenolftaleinovim papirjem, če je raztopina pravilno pripravljena; v tem slučaju mora papir pordečiti. S to raztopino poškrlopimo vejevje in brstje z dobrim razpršilnikom, ki prši škropivo kakor meglo na drevje.

V novejšem času so začeli za škropljenje drevja uporabljati tudi **žveplovo-apneno brozgo** z uspehom. To brozgo lahko vsakdo sam napravi. V železnem ali emajliranem loncu ali kotlu z 10 do 12 l vsebine zmešamo 2,7 kg ugašenega (čistega) apna in 2 kg dobro zmletega finega žvepla, ki ga dobro zmesimo in zgnetemo ter na to zalijemo z 10 l vode. Posodo pristavimo k ognju, da zavre. Med vednim mešanjem pustimo potem 45 minut vreti, da zadobi svetlordečo barvo. Za **prvo škropljenje** proti zgoraj navedenim boleznim, t. j. v času, ko začne drevje brsteti, je vzeti 2½% **raztopino** (1 del brozge na 40 delov vode). To brozgo izdeluje tudi tvrdka Jurca v Ptujju v prav primerni obliki.

O drugem in tretjem škropljenju prihodnjč.

Fr. Kafol.

Precepljanje šmarnice v mariborski oblasti.

Vinogradništvo mariborske oblasti trpi na svojem dobrem glasu zaradi šmarnice, ki se je razširila v naših vinogradih med vojno in po vojni. Gospodarski interes države kakor tudi mariborske oblasti upravičeno zahteva, da se šmarnica iz vinogradov čimprej iztrebi.

Da se to omogoči, se priporoča precepiti šmarnico v zelenem stanju. Dosedanje izkušnje o zelenem precepljanju šmarnice so pokazale zadovoljiv uspeh, kar je tudi umljivo, kajti, če je šmarnica na lastnih koreninah uspevala in kljubovala trsnim ušim, bo tudi v precepljenem stanju kot podlaga plemenitih sort dovolj odporna.

Da se precepljanje šmarnice čimbolj razširi, se bo dala za vsak precepljen trs šmarnice, kjer se je zeleno cepljenje posrečilo, nagrada v znesku 1 Din.

V to svrhu naj predložijo vinogradniki, ki nameravajo precepiti šmarnico, do 30. maja 1929. komisariju oblastne samouprave mariborske oblasti nekolekovano prijavo števila trsov, ki so določeni za precepitev, do 15. septembra 1929. pa prijavo šte-

vila precepljenih trsov šmarnice, pri katerih se je zeleno cepljenje posrečilo, da se izplača nagrada. Resničnost podatkov poslednje prijave mora potrditi pristojni občinski urad ali pa predsednik kake kmetijske organizacije v dotičnem kraju.

Nagrade se bodo izplačevale do višine v to svrhu določenega zneska in po redu, kakor bodo prihajale prijave.

O prehrani perutnine.

Čim več zahtevamo od perutnine, tem večjo paznjo moramo posvetiti njeni vzgoji, zlasti pa njeni prehrani. Pri nas je perutnina prepuščena sama sebi. Mislimo, da je že dovolj, ako ji damo potrebno prostost, da se giblje po gnojišču, sadnem vrtu, po travniku in gozdu, pozimi pa dajemo pest žita, včasih več, včasih pa premalo. In četudi ima naša perutnina neograjena zletišča, veliko dobre zelene paše, veliko mrčesja in črvov, vendar nas ne zadovoljuje s svojo nesnostjo. V poletnem času najde dosti piče in takrat nam tudi dosti nese. V jeseni, pozimi in v zgodnji pomladi pa ne dobi dosti živeža in navzlic poznejšemu dobremu nesenju je vsa povprečna letna produkcija tako majhna, da ne moremo računati na čisti dohodek. Na ta način najde sicer kokoš dovolj hrane za vzdrževanje svoje telesnosti, toda premalo za pridno nesenje, posebno v zimskem času. Da dobimo od perutnine čim več jajc, mesa ali masti, ji moramo dajati poleg hrane za vzdrževanje telesnosti tudi hrano za proizvodnjo jajc, ki je različna in ki se dodaja temeljni hrani. Temeljna hrana je za vso perutnino enaka in vsebuje take hranilne snovi, ki so za življenje neobhodno potrebne. Hrana za proizvodnjo se ravna po namenu ali svrhi krmljenja. Ako hočemo od perutnine dosti jajc, mora biti v hrani dosti beljakovin, več kakor v hrani pitovne perutnine, obratno pa mora biti hrana za pisanje bolj bogata na škrobu.

Nekatera krmila sestojijo skoro iz same beljakovine, kakor n. pr. ribja moka, mesna moka itd. Taka krmila je treba mešati v pravem razmerju z drugimi, ki so bogata na škrobu, da dosežemo pravi uspeh. Za jajčarice naj znaša to razmerje 1 : 3 (na 1 del beljakovin 3 dele škroba), za piščeta 1 : 4 in za pitovne živali 1 : 7 do 12. Danes se dobe tudi že zgotovljene mešanice raznih krmil za različne svrhe krmljenja.

Kokoš, ki je težka 2 kg, potrebuje 85 do 120 g hrane na dan brez upoštevanja paše ozir. zelene klaje. Žitnega **zrna** potrebuje 50 do 60 g, ostalo ji dajemo v podobi mešane piče, sestojee n. pr. iz pšeničnih otrobov, ječmenovega, ovsenega in koruznega zdroba. To mešanico kaže sledeče sestaviti:

- 20—30 g pšeničnih otrobov
- 10—15 g ječmenovega zdroba
- 10—15 g koruznega zdroba
- 10—15 g ovsenega zdroba

skupaj 50—75 g.

Večje številke veljajo za perutnino v zaprtih (ograjenih) prostorih, manjše pa za perutnino, ki se prosto pase. Vrhutega je pokladati kuram še kot močno beljakovinsko krmilo ali **ribjo moko** ali **mesno moko**, in sicer za jajčarice v odmerkih po 15 do

20 g na komad. Tudi pokladanje kostne moke se izplača, posebno pri zaprti reji. Dalje je važno, da nudimo kaj malega zdrobljenega lesnega oglja in klajnega apna.

Posebno važnost je polagati na to, da imajo kokoši vedno zeleno pičo, poleti dobro pašo, pozimi pa odpadke razne zelenjadi, zelja, pese itd. Trdega peska tudi ne sme manjkati in je zlasti pozimi za to skrbeti.

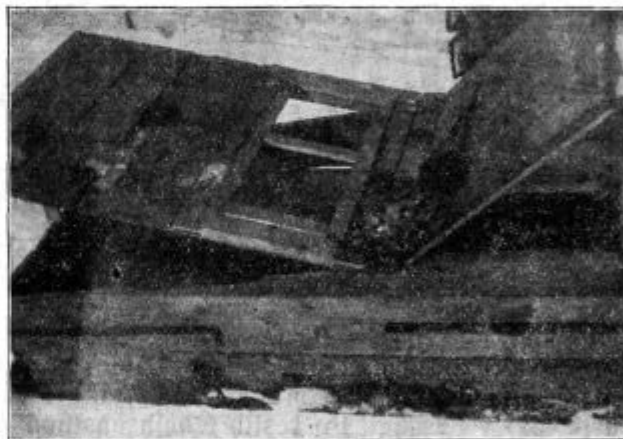
Ravnotako mora biti sveža voda vedno na razpolaganje. Pozimi je skrbeti, da voda ni premrzla. V dobi misanja je gledati, da dobe nekaj oljnega semena, nekaj lanu ali semena solnčnic. Dovolj ga je 6 g na dan.

Če igra hrana veliko vlogo v perutninarstvu, ne smemo pozabiti na to, da potrebuje perutnina mnogo svežega zraka, svetlobe in solnca kakortudi čistote.

G.

Umetna kokla.

Naročanje enodnevnih piščet je danes najboljši in najvarnejši način za njih dobavo, ker se pri pošiljkih dogaja še najmanj škode. Da bi se piščeta po prihodu pravi kokli podložila, navadno ni mogoče, ker ni na razpolago potrebnih kokel. Zato si pomagamo v splošnem dobro z umetnimi koklami, ki

Slika 21. Umetna kokla.

jo vidimo na priloženih slikah. Tako koklo lahko vsak sam napravi in lahko v njej vzgoji do 50 enodnevnih piščet. Pri vzgajanju s to pripravo odpadajo vse škodljivosti, ki lahko nastanejo po nepredvidnosti kokle; tudi se piščeta izvrstno razvijejo. Naprava kokle iz starih desk (sl. 21. in 22.) je zelo enostavna, poceni in se je dosedaj povsod izvrstno obnesla. Umetna kokla je razdeljena v temen spalni prostor in brskališče, ki ga loči narezan zastor iz žaklovine ali volnenega blaga. Brskališče (odelenje za čeprkanje) dobiva luč po oknu (prozor), nahajajočem se na pokrovu; poleg tega pa se lahko pri lepem vremenu odprejo vratca, tako da se lahko piščeta pasejo na solncu. Topli prostor je od vseh strani obdan od 15 cm široke, s pepelom napolnjene dvojne stene in je v dve polovici razdeljen po žični mreži, ki leži počez in ki se lahko odstrani v svrhu čiščenja. V spodnji polovici, spalnem prostoru, se nahajajo navadno piščeta, v gornji polovici pa je gorko telo, ki oddaja toploto, navadno kaka se-

greta opeka ali kaj podobnega. Ta se položi na mrežo in zavije z odejo ali blazino, da ne izgubi prehitro toplote. Ta opeka se mora nanovo pogreti takoj, kakor hitro zapaziš, da se piščeta skupaj tišče. To umetno koklo lahko prenašaš in s tem lahko večkrat menjaš pašo, kar je zelo ugodno. Razen tega pa se pri slabem vremenu lahko spravi pod streho, pri mrazu pa v kuhinjo ali v hlev. Na sliki, ki je priložena v svrhu pojasnila, vidimo na desni žično mrežo, kamor se polaga segreta opeka ali kaj drugega, kar daje toploto, in čisto na levi spodaj pa vratca brskališča. Oba prostora, kakor je videti, lahko odpiramo. Zelo važno je za razvoj krepkih živalc, da so po želji vedno na solncu in da imajo na razpolago vedno sveže zelenje. Mleko in sir sta izvrsten pridelek h krmi. Zrnje dobivajo

pozval vse kmete in vinogradnike, da se organizirajo v obeh novomeških podružnicah, ki sta poskrbeli, da se je priredil vinski sejm v Novem mestu. Vsi govorniki so izrazili toplo željo, da bi prireditve dosegla prav obilo uspeha. — Na vinski sejm se je prijavilo 53 vinogradnikov, ki so po svojih 72 vzorcih vina nudili v prodajo 723 hl belega in 163 hl rdečega vina, skupaj torej 886 hl vina. Na prodaj postavljena vina so bila z vinskih goric novomeške okolice, največ s Trške gore in Grčevja, dalje iz Bele cerkve, Kostanjevice, Št. Jerneja, Brusnic, Šmihela in Stopič. Udeležili so se vinskega sejma tudi nekateri vinogradniki iz Bele Krajine (Metlika, Lokvica). Ponudna cena za liter vina letnika 1928. je bila od Din 5.50 do 8 Din, za liter vina letnika 1927. pa je segala ponudna cena do Din 11. — Prodalo se je okrog 150 hl vina po 400 do 600 Din (letnik 1928.) in po 850 Din (letnik 1927.). Vinogradniki so vztrajali pri precej višjih cenah, ker pričakujejo, da bodo cene vinu vsled letošnje pozebe znatno poskočile v prihodnjih mesecih. Posebej je treba s poudarkom omeniti, da so bila vsa ponudena vina zdrava in brez napake.

Dasi se je na sejmu prodalo približno le 20% vsega ponujenega vina, vendar pa je ne glede na to bil uspeh prireditve vinskega sejma v Novem mestu prav ugoden. Od vseh strani se je izrazila želja, da bi se vinski sejmi prirejali vsako leto. Na tem mestu bodi izrečena iskrena zahvala pripravljalnemu odboru obeh imenovanih podružnic za prireditve vinskega sejma, kakortudi listom in vsem, ki so pripomogli, da je letošnji vinski sejm v Novem mestu tako lepo uspel.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

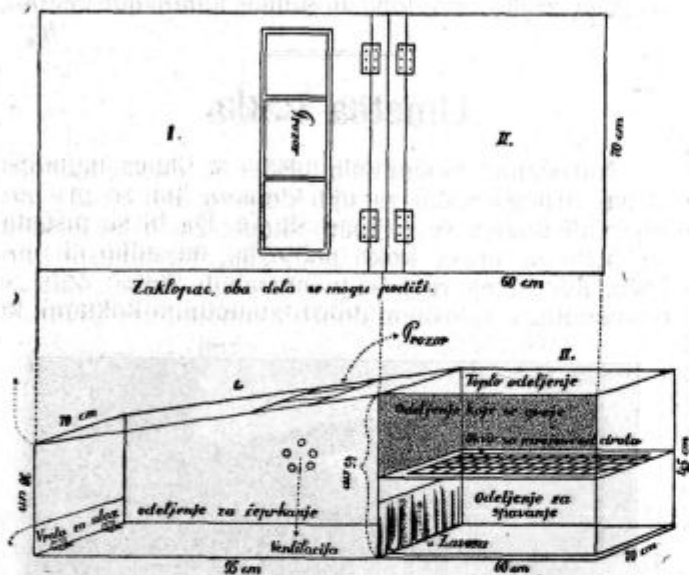
Na kmetijsko - gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znamkah) za stroške.

Vprašanje 24. Koncem lanskega leta sem pripustil svinjo, ki se pa ni ubrejila. V zadnjem času sem pa opazil, da ta žival pri krmljenju naenkrat odstopi od krme in začne krohljati, kakor bi dojila mladiče. To traja kakih 10 minut, potem pa preide. Na to začne žreti in požre vso krmo. Vkljub temu pa svinja hira. Pri nas pravijo ljudje, da svinjo „mora sesa“. Zakaj svinjo „mora sesa“? (A. P. v K.)

Odgovor: Prasiči, ki se na ta način obnašajo, imajo navadno pokvarjena prebavila, čemur je v veliki meri vzrok prehlajenje ali pa slaba krma. Na ta način obolele prasiče, je krmiti z lahko prebavno krmo. Dobra je posebno koruzna moka ter dodatek ribje moke in pokrajnega apna. V začetku se priporoča dodati krmi po dve žlici Glauberjeve soli, da si očistijo prebavila. Držati jih je tudi na suhem in toplem prostoru ter vedno skrbeti za popolnoma čista korita, ki se naj razkužijo večkrat z apneno vodo. Ob lepem vremenu jih je spuščati na prosto, da se razhodiijo in tudi nažro tistih snovi, ki jih potrebujejo za ozdravljenje prebavil. Če ravnate na ta način, bo Vaša svinja kmalu ozdravela. L.

Vprašanje 25. Moja svinja, ki ima 7 tednov stare puiške, je obolela na kožnem izpuščaju. Skoraj po vsem životu, posebno pa med nogami, so nastali mali mozolji, v začetku beli, pozneje rjavji, in tako gosti, kakor da bi nasul pšena po koži. Svinja in mladiči se zelo drgnejo, ker jih srbi. Kako zdravim svinčeni izpuščaj pri prasičih? (J. B. v V.)

Odgovor: Bolezen, ki jo opisujete v svojem vprašanju, je takozvani svinčeni izpuščaj pri prasičih. Ta bolezen nastopi večinoma vsled nepravilne prehrane, oziroma nesnage in mokrote v svinjakih. V svojem živinozdravstvu opisuje Dular to bolezen na ta način: „Na zunanji strani ušes, hrbtu, pod vratom, med zadnjima nogama itd. nastanejo kakor svinčeno zrnje

Slika 22. Umetna kokla. Načrt s pogledom odzgoraj in od strani.

isto kot naravno izvaljena piščeta. Spalni prostor in brskališče je nastlati s kratko slamo ali peskom in jih je imeti v največji snagi, ker take živali ne uspevajo v nesnagi. Po šestih tednih pustimo mlade živali tudi ponoči izven spalnega prostora, katerega potem tudi ni treba več greti.

Vinski sejm v Novem mestu.

Dne 8. aprila t. l. se je vršil v Novem mestu vinski sejm, ki sta ga priredili novomeški podružnici Kmetijske družbe in Vinarskega društva za Slovenijo. Sejm je otvoril ob 10. uri predsednik podružnice Vinarskega društva graščak g. R. Germ, ki je pozdravil vse udeležence. V svojem nagovoru je g. Germ poudarjal med drugim veliki pomen prireditve sejma za vinsko kupčijo in želel otvorjenemu vinskemu sejmu najboljši uspeh. Na to je pozdravil došlece ravnatelj g. inž. A. Podgornik v imenu oblasne kmetijske šole na Grmu, ter v imenu Vinarskega društva. V imenu Kmetijske družbe je pozdravil navzoče tajnik g. Fr. Katol, in opozarjal vse vinogradnike, da upoštevajo pri zopetni obnovi vinogradov trtni sortiment, ki se je spoznal za najboljšega za vinske gorice v novomeškem okolišu, ker le na ta način se izognejo napakam, ki so se dozdaj delale, in pridejo do kvalitetnih vin, kakršne zahteva današnji vinski trg. Končno je pozdravil navzoče še načelnik novomeške kmetijske podružnice g. A. Globevnik in

debeli, okrogli, tik eden drugega stoječi beli, pozneje svinčeno sivi ali temni mehurčki. Pri tem izpuščaju izgleda koža, kakor da je posejana s svinčenimi zrnji. Na gosto stoječa zrnca se sprimejo v večje mehurčke in potem se prikaže iz njih nekaj skupaj zviti, kvišku štrlečih ščetin. Pravega zdravila za to ni. — Svetujemo Vam, da pokladate svinji in mladičem kolikor mogoče tečno in zdravo krmo, jih spuščate vsak dan na prosto, jim nudite priliko, da se nažro zemlje, oglja in drugih snovi, ki so jim potrebna za izboljšanje prebave, ter jim pokladate zelene krme. Prav dobro bo učinkovalo tudi, če skuhate $\frac{1}{4}$ kg lanenega semena in to juho pomešate med ostalo krmo. Z izboljšanjem prebave bo izginil polagoma tudi izpuščaj. Predvsem morate pa paziti, da so svinjaki suhi, stelja čista in snažna in da živali ne trpijo vsled mraza. L.

Vprašanje 26. Prosim navodila, kako je zatirati snet pri koruzi? (I. P. v D. p. Ž.)

Odgovor: Svetujemo Vam, da namakate seme v polodstotni raztopini modre galice slično kakor pšenično seme. Pozneje nastale bule je pa seveda uničevati, da se bolezen ne raznaša. — r.

Vprašanje 27. Prosim pojasnila, kako obvarujem volno in prejo pred molji ter odkod prihajajo ti škodljivci? (I. K. v B. p. K.)

Odgovor: Volno in prejo ubranimo pred molji najbolje s tem, da jo spravimo večkrat na zrak in na sonce in da jo pri tej priliki dobro iztepemo in očistimo. V ostalem pa, da jo shranjujemo v čistih in snažnih prostorih. Pogosto prezračevanje zlasti v tem letnem času je pa glavna stvar. Molje (črvičke) zarezajo mali metuljčki, ki letajo v toplejšem času, od maja naprej, posebno v večernih urah in ki polagajo svoja jajčeca, iz katerih se izvale črvički, na volno in prejo, pa tudi na druge take tvarine, na sukno, volneno obleko itd. Ti črvički (gosenice) prezimijo po stenah v prilepljenih mešičkih in se šele v zgodnji pomladi zabubijo, meseca maja pa preobrazijo v znane male metuljčke. Zgodaj spomladi je stene osnažiti in nabrane mešičke uničiti. Ti škodljivci se zarezajo najraje po nesnažnih, ozir. premalo snažnih prostorih. Snaga, zrak, prepih in sonce so glavni nasprotniki molja. R.

Vprašanje 28. Moja štiri leta stara kobila je dobila na zadnji nogi, na kolenu zadaj, takozvano „petenko“. Pravijo, da dobi konj tako napako pri ležanju na trdih tleh. Ali se da „petenka“ ozdraviti in kako? (F. S. v O.)

Odgovor: Bolezen, takozvana „petenka“ (Pipphacke), kakor jo ima Vaš konj, nastane vsled trdega ležišča, ki je brez stelje. Obenem se tudi pojavi, če stoji konj ob zidu tako, da se z zadnjima nogama naslanja na zid ali na kak steber, nahajajoč se med konji kot meja. Da se prepreči ta bolezen, je odstraniti vzroke, t. j. zadostno je nastiljati konjem in obiti stene s slamnatimi preprogami. Če je pa bolezen že tu, tedaj jo more zdraviti le živinozdravnik, ki določi, kako se ima pri tem postopati. Ker je Vaša kobila še mlada, jo je mogoče ozdraviti, ako se odstranijo v hlevu opisane napake in pozove živinozdravnika, da predpiše potrebna zdravila. R-k.

Vprašanje 29. Moja junica si grize rep. Ker smatram, da ne more biti to zdravo, bi jo rad od tega odvadil. Kako odvadim junico, da si ne bo grizla repa? (I. B. v C.)

Odgovor: V svojem dopisu vprašujete, kako bi se odpravila navada, da junica grize rep. Vzroki temu so različni: lahko je to samo razvada, ki ji je telica podvržena; mogoče jo srbi v repu, če se nahajajo na njem kakí zajedalci, ki jo grizejo; lahko je pa vzrok slaba prebava vsled neprimerne krme, kateri primanjkuje rudninskih hranilnih snovi. Če primanjkuje krmi fosforovokislega apna, tedaj skušajo živali to pomanjkanje nadomestiti s tem, da grizejo jasio, žro cunje in tudi dlako s svojega telesa, ali pa od druge živine. Če je to vzrok, tedaj pokladajte nekaj klajnega apna in soli, nakar bo ta razvada prenehala. Če so pa v repu kakí zajedalci, ki po-

vzročajo srbečico, tedaj je najbolje rep namazati bodisi s petrolejem ali z razredčeno tobakovo vodo ali pa z lizolom. Na ta način se bo junica odvadila gristi svoj rep. L.

Vprašanje 30. Moj sosed ima ob meji na svojem zemljišču gozdno drevje, katerega veje in korenine povzročajo občutno škodo mojemu zemljišču. Na prostoru v dolžini nad 50 m in širini nad 4 m nič ne rase. Kaj mi je storiti, da bi meja prisilila, da odstrani to gozdno drevje? Ali smem sam odstraniti veje in korenine tujega drevja na svojem zemljišču? (A. E. v Ž.)

Odgovor: Splošni državljanski zakon pravi, da sme vsak zemljiški posestnik korenine tujega drevesa, ki rasejo v njegovi zemlji, izrjaviti ter veje, ki segajo čez njegov svet, obrezati ali drugače uporabljati. Torej imate tudi Vi to pravico nad gozdnim drevjem, ki rase s sosedovega na Vaš svet. Zaradi miru med sosedmi, pa Vam priporočamo, da opozorite najprej soseda na to svojo pravico in ga skušate mirnim potom pregovoriti, da bo sam svoje drevje odstranil. Če ste pa morda ž njim v sporu, naj posreduje županstvo, da se to vprašanje ugodno reši. Razprtije med sosedmi povzročajo navadno škodo na obe plati. L.

Vprašanje 31. Sosed je redno okrog 20 let obsekaval svoj gozd ob moji njivi, tako da ni bilo nobene škode rastlinam, ki so tam rasle. Zadnja 4 leta pa noče več tega delati. Drevje ob meji se obrašča in ovira s svojimi vejami mojo lucerno pri rasti. Opozoril sem sicer soseda, naj drevje obseka kakor doslej, toda on se tega brani. Kako prisilim soseda, da bo obsekaval gozdno drevje ob meji? (V. S. v S.)

Odgovor: Če je sosed že odnekad obsekaval svoj gozd ob Vaš njivi, tedaj mora to tudi danes storiti. Če bi pa tega ne hotel, obrnite se na županstvo, ki ga mora k temu prisiliti. Ako bi pa županstvo ne hotelo podvzeti tega koraka, se pritožite na sresko poglavarstvo, ki ima nalogo, da čuva, da se zakoni izpolnjujejo. L.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica Lesce je zborovala 19. marca t. l. Od 105 članov je bilo 25 navzočih. Računski zaključek izkazuje 3265 Din dohodkov in 998 Din stroškov. Za delegate so bili izvoljeni Fr. Vidic, Iv. Žark in Sim. Justin. Pri slučajnostih se je naročilo odboru, da izposluje olajšave pri slučajnih nezgodah živine, ki se tičejo vnovčevanja mesa in klanja.

Kmetijska podružnica Št. Jošt je zborovala 24. marca t. l. Od 42 udov je bilo 15 navzočih. Računski zaključek izkazuje 686 Din prejemkov in 420 Din izdatkov. Za delegata je bil izvoljen Iv. Kogovšek. Pri slučajnostih se je pogovorila škoda po zajcu in voluharju, ki sta jo napravila v drevesnici in pri sadnem drevju. Za nečlane se je določila cena umetnih gnojil za 3% dražje.

Kmetijska podružnica Kotlje je zborovala 1. aprila t. l. Od 32 udov je bilo 14 navzočih. Iz poročila je povzeti, da je bila podružnica vsestransko delovna in da je prejela razne podpore od strani okr. hranilnice v Slovenjgradcu in oblast. odbora. Nabavila je travniško brano in posredovala pri nabavi sadnih dreves, umetnih gnojil in raznih semen. Računski zaključek izkazuje 2358 Din denarnega prometa. V odbor so bili izvoljeni: Ant. Gorenšek načelnikom, za odbornike pa Adalb. Krautberger, Rud. Kostwein, Iv. Serajnik in Iv. Petrič. Delegatom je bil izvoljen Ant. Gorenšek. Pri slučajnostih se je sklenilo naprositi obl. odbor za podporo, potrebno za izboljšanje travništva.

Kmetijska podružnica Motnik je zborovala 1. aprila t. l. Od 62 udov je bilo 16 navzočih. Iz poročila je povzeti, da je podružnica nabavljala umetna gnojila za travnike in da je z

državno podporo kupila 375 sadnih dreves, katere je brezplačno razdelila svojim udom. Rač. zaključek izkazuje 4957 Din dohodkov in 4876 Din stroškov. Za delegata sta bila izvoljena: Novak Karel in Močnik Miha. Pri slučajnostih se je sklenilo, da prevzame posle načelnika dosežanji tajnik Novak Karel, kateremu se je izrekla zahvala za dosedanje delovanje, in da nabavi podružnica travniško brano in čistilnico za žito in da se v ta namen zaprosi podpora pri oblast. odboru v Ljubljani.

KMETIJSKO-SOLSKI VESTNIK.

Enodnevni tečaj za poletna dela v vinogradu in za pokončevanje škodljivcev in bolezni vinske trte se vrši v sredo, 8. maja t. l. na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8.—12. in od 14. do 18. ure. — Potrebni, ki izkažejo to s potrdilom pristojnega občinskega urada, dobe prispevek za hrano.

Še nekaj brezplačnih mest za kmetijske mladeniče je prostih v kmetijski šoli na Grmu, in sicer v pripravljalnem gospodarskem tečaju, ki je bil pred nedavnim časom razpisan v našem listu. Solanje je **brezplačno**, a učenci tega tečaja imajo prednost na brezplačno mesto tudi v redni letni ali zimski šoli. Opozorjamo kmetijske gospodarje zlasti iz krajev, kjer imajo eno-, dvo- ali trirazredne osnovne šole, da ne zamude ugodne prilike za brezplačno izobrazbo svojih sinov — bodočih gospodarjev. Kdor hoče priliko izkoristiti, naj prošnjo takoj napiše, jo kolekuje s kolki za 25 Din, priloži krstni list, domovnico in zadnje šolsko spričevalo ter vse skupaj takoj pošlje ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, p. Novo mesto vsaj do 5. maja. Svetujemo pa k hitri odločitvi, sicer bo prepozno in bodo vsa mesta, ki jih je malo, že oddana. Meročajne činitelje po kmetih prosimo, da na ta razpis blagovoliijo opozoriti kmetijske gospodarje.

NEDELJSKA PREDAVANJA IN TEČAJI.

V aprilu so se vršila sledeča predavanja: **7. aprila** v Predvoru pri Kranju, o gnojenju travnikov in o umetnih gnojilih, pred. inž. Lah; v **Kostanjevici**, o vinogradništvu, pred. Kafol; **14. aprila** v Preski-Medvode, o sadjarstvu, pred. Kafol; v **Starem trgu-Gor. jezero**, o umetnih gnojilih, pred. inž. Jelačin; **21. aprila** v Trebnjem, o kmetijskih strojih, pred. inž. Jelačin; **25. aprila** v Bohinjski Bistrici, o sadjarstvu, pred. Kafol; **28. aprila** v Vačah pri Litiji, o sadjarstvu, pred. Kafol.

V maju se bodo vršila predavanja: **5. maja** v Zagorju, o prasičereji in živinoreji, pred. inž. Jelačin; v **Ljubljani-radio**, o vrtnarstvu, pred. Kafol; **9. maja** na **Sv. gori**, o umetnih gnojilih, pred. inž. Lah; **18. maja** v **Ljubljani-radio**, o delu v vinogradništvu, pred. Kafol; **26. maja** v **Šinkovem turnu**, o živinoreji, pred. inž. Jelačin; v **Vojniku**, o obdelovanju zemlje in o umetnih gnojilih, pred. inž. Lah; **30. maja** v **Ljubljani-radio**, o vinogradništvu, pred. Kafol.

GOSPODARSKE STVARI.

Poljedelski stroji bodo na letošnjem Ljubljanskem velesejmu od 30. V. do 9. VI. v veliki izbiri postavljeni na ogled. Večina strojev bo obratovala, da se vidi njih delovanje. Med stroji bo več novih izumov, ki bodo tu prvič razstavljeni.

Živinorejska razstava v Novem mestu. Živinorejski odbor za novomeški okraj priredi 23. junija t. l. na kandijskem sejmišču veliko razstavo plemenske goveje živine in prasičev iz sodnih okrajev Novo mesto, Trebnje in Žužemberk. Na raz-

stavi se ima popisati najboljša plemenska živina, ki bo služila za podlago bodočega pospeševalnega dela naše živinoreje. Več o razstavi prijavimo prihodnjič.

KMETIJSKE NOVICE.

Letna skupščina Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo se vrši na Bledu v prostorih zdraviliškega doma v nedeljo, 12. maja 1929, ob 10. dopoldne.

Vinarski kongres in občni zbor Vinarskega društva v Krškem se zaradi občnega zbora Sadjarskega in vrtnarskega društva, ki se vrši dne 12. maja 1929, na Bledu, preloži na 25., 26. in 27. maja 1929.

DRUŽBENE VESTI.

† **Franc Gregorič.** Po dolgih letih neutrudnega delovanja in vzornega gospodarstva je preminul 19. aprila v Krškem v visoki starosti 77 let splošno priljubljeni in daleč naokoli znani posestnik Franc Gregorič. Bil je zgleden vinogradnik in eden prvih pionirjev na polju novodobnega vinogradništva v krškem okraju, ki je rad pomagal svojim sosedom ne le z nasveti, ampak tudi v dejanju, zlasti pri novih nasadih in pri oddaji vinskih pridelkov. Odlikoval se je s posebno ljudomilostjo in izredno preudarnostjo, ki je bila sad njegovih bogatih izkušenj. Pokopan je bil z veličastnim spremstvom, katerega se je udeležila vsa bližnja in daljnja okolica, ki mu je udano sledila do groba. Tudi mi mu ohranimo časten spomin ne le kot zvestemu članu naše družbe, ampak tudi kot vrlemu možu, ki je v življenju storil mnogo dobrega in veliko pripomogel, da se je vinogradništvo v krškem okraju tako dvignilo.

URADNE VESTI.

VABILA

občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.

2. Slučajnosti.

Opomba. Opozarjamo se načelnikstva, da pravočasno (t. l. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vsilitev občnega zbora), pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijske družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

V nedeljo, 19. maja 1929.:

Fara pri Kočevju, ob treh popoldne v hranilnici in posojilnici; **Mavčiče**, ob polu osmih zjutraj v Društvenem domu; **Osilnica**, ob desetih dopoldne v Društveni dvorani; **Struge**, ob treh popoldne pri načelniku; **Vodice nad Ljubljano**, ob štirih popoldne pri načelniku, 44;

na binkoštni ponedeljek, 20. maja 1929.:

Naklo, ob desetih dopoldne v stari šoli; **Ponikve pri Trebnjem**, ob štirih popoldne pri načelniku; **Ribno pri Bledu**, ob treh popoldne pri načelniku, 14; **Sv. Bolhen v Slov. goricah**, ob polu enajstih dopoldne v posojilnici; **Sv. Vid pri Ptuj**, ob osmih zjutraj po rani sv. maši v šoli pri sv. Vidu; **Smartno pri Litiji**, ob sedmih zjutraj v Društveni dvorani, 12; **Železniki**, ob dveh popoldne v hiši štev. 22;

v nedeljo, 26. maja 1929.:

Muta in okolica, ob osmih zjutraj pri gospe Uršuli Kos; **Šinkov Turn**, ob devetih dopoldne v gradu; **Škofja vas-Vojnik**, ob osmih zjutraj v posojilnici;

v nedeljo, 2. junija 1929.:

Sv. Ana v Slov. goricah, po rani sv. maši v Društvenem domu.

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mih. Rožanec.

Vnetje sravnice.

»... Bissulin« je učinkoval pri več kot 1000 živalih.

Tierarzt D. Deutsche Tierärztl. Wochenschr. 19. Jahrg. Nr. 11.

»...Preko 300 krav zdravljenih z »Bissulin«, vse z dobrim enakim uspehom.«

Tierarzt Dr. S. Berl. Tierärztl. Wochenschr. 27. Jahrg. Nr. 16.

»Bissulin« se izdaja le na živinozdravniško odredbo. H. Trommsdorff, Chem. Fabrik Aachen. Brosüre o bolezni razpošilja: Zastopstvo: »Lykos«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

Sackova 3 delna njivska brana GE3 s premakljivimi vrstami po Din 1150.—.

Travniški skarifikator na visokih kolesih Darlus 14 (s 14 premikalnimi travn. noži) po Din 2100 za komad.

Skarifikator Ara 12 za globoke brazde, komplet po Din 1280 za komad, Ara 16 po Din 1520.—.

Travniške brane z zvezdnatimi členki 3 po Din 900.—, 4 po Din 1050.—.

Triljerji (originalni Heidovi) razr. II/2 po Din 3200.—, II/1a po Din 2300.— komad.

Trijer »Feniks« po Din 3500.— komad.

Slamoreznice Kaub: VS10 brez sklopke po Din 2090.—, VFS12 s sklopko po Din 2450.—, VFS12 s sklopko in verigo po Din 2900.—, CCH12 za pogon z motorjem ali vrtljmom po Din 4050.—.

Slamoreznice Borek: VS10 po Din 1900.—, VFS12 po Din 2150.—, Alpina po Din 2230.—, HLC za ročni ali motorni pogon po Din 2800.—.

Reporeznice EWAD po Din 630.—, EWO II po Din 780.—, EWB po Din 800.—, »Kremžar« po Din 350.—.

NOVOŠALEŠKO PERUTNINARSTVO VELENJE M.A.G.R.HERBERSTEIN

Največja jugoslovanska vzgojevalna postaja štajersko-zagorske pasme (jerebičarske, bele in grahaste). Petletno vzgojno knjigovodstvo. Nesivost plemenskih kokoši med 150 in 250 jajc, minimalna telesna teža 1.75 kg, teža jajca 55 g. Dobava vsake množine enodnevnih piščet po Din 8.— komad brez poštne in ambalaže. Pošiljka po pošti najmanj 25 komadov.

1000 Dinarjev

Vam plačam, če
Vaše bradavice,
kurja očesa

in roženo kožo ne odstranite v 3 dneh

z RIA - mazilom

brez bolečin, nevarnosti in brez noža. Zdravniško priporočilo: Dr. Cyrakus B. Wien, piše: »Sem z RIA-mazilom zadovoljen, pošljite nadaljnjih 24 lončkov, hočem jih uporabiti pri mojih pacientih«. Cena z garancijskim pismom Din 9.—, 3 lončki Din 18.—, 6 lončkov Din 32.—.

Dr. Nic. Kemeny, Košice, pošt. pred. 12, 96
Čehoslovaška.

IFLA-
SILO

1. Prehranimo več živine.
2. Pozimi imamo sočne krme in več mleka.
3. Uporabimo vso letino, ki jo noben dež več ne pokvari
4. Ohranimo cvete in liste, bogate na beljakovini in preprečimo vsako potrato.
5. Prihranimo na prostoru in je varno proti ognju.
6. Poceni produkcijo bolj kot nobena druga kmet. naprava. Silaža je zimska paša, jo lahko krmimo govedu, svinjam in konjem.

Sporočite število glav svoje živine ter še danes zahtevajte brezplačni silo-prospekt!

„IFLA-SILO“ D. Z. MARIBOR
KOROŠCEVA ULICA ŠTEV. 39.

Denar naložite [najbolje in najvarneje pri domačem zavodu]

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA ŠTEV. 1.

Račun poštne hranilnice št. 14.257 Brzjav »Kmeti dom« Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, pri trimesečni odpovedi po 7 1/2%, brez odbitka davka na rente.

Stanje vlog 25.000.000 dinarjev. — Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Strankam nudi brezplačno poštne položnice za naaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinitve obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročilu, na vključbo in zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2 in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2.

PODRUŽNICA V MARIBORU, SLOMŠKOV TRG ŠTEV. 3, PRITLIČJE, (POLEG STOLNE CERKVE).

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.

Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko. Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Unda - Radio

Radio - Aparate in sestavne dele nudi kmetovalcem tudi na obroke: Glavno zastopstvo za Jugoslavijo Teodor Drenig, Ljubljana, Drenikov vrh.

Lucerna detelja

garantirano prava Francoska, ki je priznana najboljša za naše kraje, se prodaja v trgovini s semeni Josip Urbanič, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 8. Pišite po cenik, dobite ga brezplačno. 51

Najnovejša štedilnike.

Kotle, peči, vrata, mreže, ventilacije, predpražnike, želez. korita za svinjake, okna in mekarske potrebščine, izdeluje in razpošilja po nizkih cenah: Jakob Malenšek, železo-konstrukcijska delavnica Boh. Bistrica. 17

Kupujemo

zlato, srebro, platin, srebrne krone. Prevzamemo v pozlatenje in posrebljenje. Tovarna za ločenje dragih kovin, Sp. Šiška, Sv. Jerneja c. 8. 42

Prodajalec posnemalnikov

išče velika švedska tovarna v vsakem kraju proti dobri plači. Naslove sprejema: Tehna-družba v Ljubljani, Mestni trg 25./l. 24

Jajca za valenje

od čistokrvnih kontroliranih štajerskih kokoši, komad po 3 Din oddaja: Oskrbištvu graščine na Pragerskem. Poština in omot se posebej računa. — Povprečna nesnost kokoši v preteklem letu je znašala 162 jajc. 94

Jajca za valenje

od velikih plimontk kokoši komad po 2.50 Din in jajca od velikih gosi Touloške pasme po 5 Din razpošilja: Avgust Kuhar, posest. in gostil. Vevče, pošta Dev. Mar. v Polju. 123

»Ekonom«

poročen, star 28 let, verziran v vseh panogah kmetijstva, želi premeniti službo. — Ponudbe in nasloviti pod št. 103 na upravo „Kmetovalca“. 103

Kravarja (Schweizer)

četudi oženjen, ki je dober molzec in zna vsa tozadavna dela, se sprejme čim prej! Ponudbe in poslati na Oskrbištvu posestva Brandhof, Studenci pri Mariboru. 100

Fige za žganjekuho

ima v zalogi Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2. Zahtevajte ponudbo! 125

Železne cevi

za ograje, rabljene, žične mreže, bodoče žico, poljedeljsko orodje itd., nudi po ugodnih cenah veletrgovina železnine MERKUR P. Majdič, Celje. 126

Vabilo

k občnemu zboru „Splošne gospodarske zadrage“ na Krki r. z. z. o. z. v likvidaciji, kateri se vrši dne 26. maja 1929 ob pol 8. uri zjutraj pri Borštniku na Vidmu. Dnevni red: 1. Poročilo likvidatorjev, da je likvidacija zadruge končana. 2. Poročilo odveze likvidatorjev in izvolitev hranilca knjig. Za Splošno gospodarsko zadrugo na Krki r. z. z. o. z. v likvidaciji. Franc Bregar, l. r. Josip Borštnik l. r., likvidatorja 127

Čistilnica in mlin za zdrob,

oboje v dobrem stanju, ima radi nabave večjih strojev na prodaj: Kmetijska podružnica v Cerkljah pri Kranju. 128

Lepa telica

20 mesecev stara, montafonske pasme, prvovrstnega zaroda, oplemenjena od importiranega bika „Bill“ iz Hainischevega hleva, iz nemškega rodu Billov. Letna molžnja 10.000 litrov, je radi pomankanja prostora na prodaj: Graščina Volčji potok-Jarše-Radomlje. 129

Kupi se mlatilnica,

dobro ohranjena, z tresalom in ležečim gepljem. Ponudbe z navedbo cene je poslati na: Pošto ležeče St. Jernej l. (Dolenjsko). 130

Plemenske mrjaščke

po 2—3 mesece stare, bele pasme ima na prodaj: Valentin Rahne, Zalog 7, p. Dev. Mar. v Polju. 131

Plemenskega bika

rumeno lisastega, 15 mesecev starega, ima na prodaj: Valentin Rahne, Zalog 7, p. Dev. Mar. v Polju. 132

Na prodaj

je lepa salonska starinska ura 30/40 cm, zlata moška ura in zlata verižica, postelja z nočno omarico, velika kuhinjska kredenca, razne slike in okvirje in kuhinjska posoda, vse v Ljubljani. Naslov se izve pri upravi „Kmetovalca“, Turjaški trg 3.

I. JAX & SIN
Ljubljana,
Gospodarska c. 2
priporoča bogato zalogo. Pisalni stroji Adler in šivalni stroji za rodbino in obrt.
Vozna kolesa Styria Dürkoop, Ceniki zastojni in franko.

Kupujte brusne kamne

„Diamond“
Dobljo se v vseh večjih trgovinah z železnino.

Ali se hočete rešiti svojega

REVMATIZMA, PROTINA?

Bodenje in trganje po udih in členkih, vtečenje udov, sključene roke in noge, trganje, bodenje in vlečenje po raznih delih telesa, seveda tudi slabost oči so pogosto posledice revmatizma in protina, ki se morajo odstraniti ker sicer bolezen še bolj napreduje.

JAZ VAM NUDIM

zdravilno pijačo, ki razkroja sečno kislino, pospešuje presnavljanje in izločevanje, torej ne takozvano univerzalno ali tajno zdravilo nego proizvod, ki ga proži samo mati priroda za blaginjo trpečega človeštva.

Dam vsakemu brezplačno poizkušnjo!

Pišite mi takoj, pa dobite od mojih, po vsem svetu obstoječih skladišč popolnoma zastoj in poštine prosto poizkušnjo obenem s poučno razpravo. Nato se boste sami prepričali o neškodljivosti tega leka in o njegovem hitrem delovanju.

AUGUST MARZKE, BERLIN - WILMERSDORF
BRUCHSALERSTRASSE NR. 5. Abt. 49.

Zoper jalovost krav in telic

ter pri sravnem vnetju učinkujejo zanesljivo BOSULIN SVEČICE. Ne prodajate v zrgubo krav, ki se ne oteletijo! Skatila z 12 svečicami in živinozdravniškim navodilom 30 Din. Če se pošlje denar v pisnu naprej poštnine prosto, sicer povzete. Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev je sigurno zdravilo zoper bolezn na prebavilih, čisti in odvalja kužne bacile. Pospešuje tek in rejo živali ter zabrani izbruh rdečice. Zavo 12 Din, 10 zavojev 100 Din. Proktaraličen prašek za konje: zoper kašelj, težko dihanje ter prehlajenje. Skatila 20 Din. Konjski cvet: fluid za vse domače živali za mazanje, steklenica 20 Din. Razpošiljevalnica vseh zdravil za živali! Edino: Lekarna pri „Angele Varhu“ na Vrhniki šte. 96. 93

Letnike

„Slovenski Sadržar“ 1915—1927 po 10 Din in „Slovenski Čebelar 1904—1922 po 5 Din prodam. Rup. Brovet, Trebnje. 133

Knjižica „Vrboreja“

Praktičen pouk, kako gojiti pletarsko vrbo in kako uporabljati protje, spisal strok. učitelj Jos. Baran, se naroči pri Kmetijski družbi v Ljubljani. (Cena Din 10.— v predplačilu).

Knjigo „Sadjarstvo“

drugo razširjeno in spopolnjeno izdalo, spisal Franjo Kačol, priporočamo vsem sadjarjem, da si jo takoj naročijo pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg 3. Cena 10 Din. (Denar se lahko priloži pismu). 249

Insertirajte v „KMETOVALCU!“

Knjižico „Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice“

v slovenskem, srbohrvatskem, nemškem, italijanskem in madžarskem jeziku priporočamo vsem kmetovalcem. Naroča se pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Cena 10 Din v predplačilu. (Denar se lahko priloži pismu).

KMETOVALEC.

**Glasilo Kmetijske družbe
za Slovenijo.**

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{4}$ stran	Din 2400—	$\frac{1}{8}$ strani	Din 400—
$\frac{1}{2}$ strani	Din 1200—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 300—
$\frac{3}{4}$ strani	Din 800—	$\frac{1}{16}$ strani	Din 200—
$\frac{1}{8}$ strani	Din 600—	$\frac{1}{32}$ strani	Din 100—

Priloga listu stane Din 1500—, **Mala naznanila** do 20 besed stanejo Din 20— vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji, t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim „cenejšim“ ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Zaloge se nahajajo:

v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjkevcih pri g. Lovro Petovarju; v Murski Soboti pri tvrdki Čeh & Gaspar; v Radincih pri kmetijski podružnici sv. Jurju ob Ščavnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri g. Matevžu Stržaj; v Ptuj pri Kmet. društvu.

Večje zaloge apnovega dušika so:

pri kmetijski podružnicah v Novem mestu, Rovtahn, Gor. Logatcu, Kostivnici, St. Jerneju, Železnikih, Frankolovem, Škofiji vasi - Vojniku, Brežicah, St. Ilju pri Velenju, v Velenju, Smartnem ob Paki ter pri hmeljarni v Žalcu.

Cena modri galici.

Vsled ugodnega nakupa angleških funtov je Kmetijska družba znižala ceno modri galici za cele vagone na 8.30 Din za kg, za polvagonse dobave na 8.40 Din za kg franko vsaka postaja v Sloveniji; pri nadrobni prodaji pa 8.50 Din za kg, franko Ljubljana, Celje ali Maribor.

Kmetijska družba za Slovenijo.

Deteljna, travna in druga semena.

Domača detelja, gorenjska . . .	98% čis.	95% kal.	26.— Din
švedska detelja (inkl. 3% bele)	96% "	92% "	38.— "
lucerna, pristna francoska . . .	98% "	95% "	34.— "
lucerna italijanska	98% "	95% "	22.— "
lucerna banaška	96% "	95% "	26.— "
hmeljna lucerna	98% "	90% "	24.— "
bela detelja (inkl. 3% švedske)	97% "	95% "	36.— "
mačji rep	98% "	93% "	14.— "
pasja trava	92% "	94% "	28.— "
francoska pahovka	90% "	85% "	36.— "
angleška ljulika	98% "	85% "	14.— "
laška ljulika	99% "	95% "	15.— "

travniška bilnica	99% "	95% "	30.— "
travniška latovka	90% "	86% "	54.— "
mehka stoklaga	80% "	80% "	12.— "
navadna šopulja	92% "	95% "	32.— "
pasji rep	99% "	90% "	54.— "
ovčja bilnica	90% "	90% "	28.— "

Zmesi travnega in deteljnega semena, sestavljene po strokovnih navodilih z gori imenovanih vrst stanejo: I. za barski svet kg Din 28.—; II. za peščeno zemljo kg Din 28.—; III. za srednje težko zemljo kg Din 26.—; IV. za težko zemljo kg Din 26.—.

Korenjevo seme, Saalfeldsko po Din 50.—.

Semenska pesa: Mamut, rdeča po Din 15.— za kg.

Eckendorfska, rumena po Din 17.— za kg.

Semenska grahara, (grahica) jara, po Din 6.— za kg.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik 16—19% v pločevinastih posodah po Din 275 za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trboveljski ali Zagorski apnenici, po Din 13.— 100 kg, samo vagonse pošiljke.

Čilski soliter, 15.5% dušika, v vrečah približno po 80 kg po Din 3.50 za kg. Pri vagonsem odjemu po Din 3.35 za kg franko vsaka postaja v Sloveniji.

Kalijeva sol, 42% po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit 12—15% po 86.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400 do 600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 128.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonsem odjemu cena po dogovoru.

Nitrofoskal - Ruše, mešano gnojilo, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg. Za 1 ha 500 kg.

Razklejana kostna moka. 30% fosforove kisline, $\frac{1}{4}$ % dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 94.— za 100 kg, v vre-
čah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri pol ali vagonem od-
jemu cena po dogovoru.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po
Din 215.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.
Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4%
dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Krmila:

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov
po Din 3.50 za kg, na drobno Din 4.50 za kg, najmanj 5 kg.
Lanene tropine z 38/40% beljakovin in toščice po Din 3.90
za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Orehove tropine 48% beljakovin in 8% maščobe po Din
3.80 za kg.

Sesamove tropine 50% beljakovin in toščice po Din 3.80
za kg.

Ribja moka v originalni vreči 50 kg po Din 7.— za kg,
na drobno Din 7.50 za kg, najmanj 5 kg.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v stekleni-
cah po 1½ kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.—.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din
kilogram na drobno v pločevnastih kantah po 4 in pol kg vse-
bine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po
8 Din z amabalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevi-
naste kante.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.

Cepilna smola v škatljicah po ¼ kg po Din 8.—; v škat-
ljicah po ¼ kg po Din 15.—; ½ kg po Din 28.—.

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.

Gumijeve cev za škropilnice po Din 15.— za meter, tenke
po Din 8.—.

Gumijeve kroglice po 2.— in 2.50 Din.

Gumijeve vezi Continental, kg po 120.— Din.

"Jullien" za čiščenje vina, za belo in za rdeče ¼ kg Din
30, ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.—.

Merilo za sode, novost patent Matievič, všteti tabelo
po 130.— Din za 2 m zložljiv aparat.

Natrij bisulfid v tabletah, 1 kg Din 120.—.

Rafijevo ličje, kg po 24.— Din.

"Srgo" aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—.
Srgo patroni po Din 7 za komad.

"Stopp" nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz mede-
nine) sistem Fr. Nechwile, po Din 140.—.

Škropilnice franc. znamke "Automatique", nahrbtni Din
680.—.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj "Unikum" od tvrdke
"Nechwile" ročno-prevozne z dvema cevmi po 3 m, štirimi po-
daljševalnimi cevmi po 75 cm, 2 bambusovimi cevmi po 4 m in
patent. razpršilnikom Din 2900.—.

Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120,
velike po Din 160.

Škropilnice ročne, Ideal, bakrene po 1 lit. Din 205, po
2 lit. Din 210, ponikljane po 1 lit. Din 220, po 2 lit. 225 za
komad.

Trtne škropilnice, bakrene, original. Vermorel po Din 500,
sistem Vermorel po Din 500, sistema Kmetijska družba po
Din 450.—, prava francoska Supérieur po Din 500.—, original.
Austria po Din 500.— za komad.

Škropilnice, Flickove nahrbtni po sistemu Jessernigg po
Din 640.— komad, s pumpo na poteg po Din 640.— za komad.

Potrebščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, **razpršil-
nik Duet** po Din 130, **navadni razpršilnik** po Din 18, **Flickov
razpršilnik** za trte po Din 90.— za komad, za drevje in hmelj
po Din 110 za komad.

Vinalkometer za določanje alkohola od tvrdke Theo
Seltz po Din 120.—.

Vinometri "Weinlaube" inozemske tvrdke po Din 60.—.

Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 4.60 za
1 kg, z 3% galice po Din 4.90 za 1 kg.

Žveplov trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad.

Žveplalniki ročni po Din 65.— komad.

Zbirka vrtnarskega in sadjarskega orodja.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepljenja
sadnega drevja od Din 34.— do Din 150.—.

Prvovrstni vrtni noži, (obrezači) od Din 60 do Din 82.—.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja
in trt od Din 20 do Din 30.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev
in goseničnih gnezd Din 135.— do 150.—, **peresa k škarjam**
po Din 1.—.

Drevesne škarje Kunde od Din 40 do 190.

Drevesne žage Din 40.— do 90.—.

Drevesne ščetke (krtače), za čiščenje debel in vej na sta-
rem drevju od Din 22.— do Din 40.—.

Lopate za šitiranje nasajene po Din 64.— do Din 80.—.

Strgule za drevje po Din 30.

Brusni kamni za Kundejevo orodje 12 Din.

Vrtno zalivalke "Jajag" 101 Din 180.—, 141 Din 215.—,
161 Din 225.—.

Živinoreja in mlekarstvo.

Brzoparilniki Alfa s pocinjenim kotlom 50 litrov Din
1250, 80 litrov Din 1625, 100 litrov Din 1725, 120 litrov Din
1850.

Gumijevi seski za teleta po Din 30 komad.

Gobčni odpiraki "Ekspres", 150 Din komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof.
Gerberju po 40 Din.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—.

Posnemalniki: Domo H za 30 lit. po Din 875, AX za
40 lit. po Din 1000, M za 70 lit. po Din 1055 komad.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1050, E2 za 100 lit.
po Din 1250, F za 140 lit. po Din 1700, A za 200 lit. po Din 2500.

"Baltic" posnemalnik H. F. za 35 lit. Din 700.—, M. O. za
60 lit. Din 1350.— za 100 lit. K1. po 1850.— Din, za 130 lit. s
podstavkom Din 2750.

Hoybergov aparat za določanje toščice v mleku in sme-
tani tip 33 Din 570.—, tip 25 Din 690.—.

Štrische "Kastel" se dobi v pločevnastih puščicah po 25 gr
Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40.

Štrische dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Koda-
nja) v škatljicah po 25 gramov po Din 15.—, 50 g po Din 25.
100 g po Din 45, 500 g po Din 200.—.

Sesalke za gnojnice (gnojne pumpe) 330 cm po Din 930
360 cm po Din 950, 390 cm po Din 975, 420 cm po Din 1000,
290/420 cm po Din 1150.—.

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 26.—.

Telečji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 20.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje, železne z 10 zobmi po Din 12.50.

Grablje, železne z 12 zobmi po Din 15.—.

Grablje, železne z 14 zobmi po Din 17.50.

Grablje, železne z 16 zobmi po Din 20.—.

Lopate za šitiranje po Din 20.—.

Lopate za nakladanje po Din 24.—.

Vile, železne s 3 roglji po Din 13.—.

Vile, železne s 4 roglji po Din 14.—.

Vile s 3 roglji, garantirano po Din 23 za komad.

Vile s 4 roglji, garantirane po Din 25 za komad.

Mortal aparat za uničevanje mrčesa (gl. spis v Kmeto-
valcu števil. 15), po Din 80.— za garnituro.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, klešče za pasti
Din 5.—.

Francoski ključji (francozi) Rapid, mali po Din 35.—, sred-
nji po Din 62.—, velik po Din 100.— za komad.

Poljedelski stroji:

Sackovi plugi in pluzni deli:

R14MN po Din 1600.—.

D8MN po Din 990.—; D7MN po Din 900.—, s pluzno na
vijake Din 1150.—; D6MN po Din 750.—; D5MN po Din 700.—;
obračalni NW7 po Din 1150.—; NW5 po Din 1130.—; z obra-
čalno osjo po Din 1300.—; dvojni obračalni plug BW5 po
1650.— Din; dvobrazdni plug ZH9 po Din 1520.—.

Osipalnik BHR po Din 400 in po Din 700.

Glave D9SS po Din 410.—, D8MN po Din 350, D7MN po
Din 300.—; D6MN po Din 270.—; SUN na dve brazdi 420 Din,
za izkopavanje krompirja po Din 280.—, za osipavanje 300.—
Din.

Lemeži za D8 po Din 35.—, za D7 po Din 30, za D6 po
Din 25, za obračalne pluge po Din 35, 6R24 po Din 48.

Črtala za D8 po Din 30, za D7 in D6 po Din 25.

Prevozna priprava za D7, D6 in NW7 po Din 190.

Kultivator FZBVR s 7 noži po Din 1780; z 9 peresnimi
noži po Din 1890.

Plužne enokolesne po Din 150.

Peresni poglabljač po Din 650.

Plugji HSCS: znamke UP5 po Din 825.—, UP6 po Din
870.—, UP7 po Din 960.—.

Glave URB4 za lesene pluge po Din 175.—.

Brane.

Dvodelne njivske MI 780 Din, MII 750 Din, MIVb 600 Din.

Sackova 3 delna njivska brana Ia po Din 1600.—.